

Osmanlı Finansında

GALATA BANKERLERİ

Haydar KAZGAN

Yayına Hazırlayanlar:

Mustafa Dönmez-Ertuğrul Tokdemir

Tarihçi
Kitabevi

Tarihçi Kitabevi Yayınları • 50

Tarihçi Kitabevi Sahibi ve Genel Yayın Yönetmeni
Necip Azakoğlu

Yayına hazırlayanlar: Mustafa Dönmez-Ertuğrul Tokdemir

Kapak ve sayfa tasarımı: Ayşe Görkem Kozanoğlu

Yayınevinde birinci baskı: Ocak 2014, İstanbul

İlk basılış: Türk Ekonomi Bankası, 1991, İstanbul
İkinci basılış: Orion Yayınları, 1. cilt 2005, 2. cilt 2006, Ankara

Boyutlar: 16,5 x 23 cm
Sayfa sayısı: 512

ISBN: 978-605-4534-36-4

Baskı ve cilt: Kitap Matbaacılık Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
Davutpaşa Caddesi No: 123 Kat: 1
Topkapı / Zeytinburnu-İSTANBUL
0212 482 99 10
Sertifika no: 16053

© Yayın hakları Tarihçi Kitabevi'ne aittir.

Bu eserin bütün hakları saklıdır.
Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen
alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez,
çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Tarihçi Kitabevi
www.tarihcikitabevi.com

Moda Caddesi No: 104 / A Moda / Kadıköy-İSTANBUL
Tel: 0216 418 68 86
GSM: 0530 370 74 11
E-posta: info@tarihcikitabevi.com

İÇİNDEKİLER

Sunuş / 9

Önsöz / 15

1-Galata Bankerleri / 23

2-Bankerler ve Osmanlı Yönetimi / 31

3-Galata Bankerleri ve Kaime Denemesi / 38

4-İlk Türk Anonim Şirketi Olan Şirket-i Hayriye'nin Kuruluşunda Galata Bankerlerinin Rolü / 47

5-Osmanlı Bankası'nın Kuruluşuna Karşı Galata Bankerlerinden Gelen Tepkiler / 60

6-Lamartine ve Galata Bankerleri / 72

7-Galata Bankerlerinin Kendi Aralarında Teşkilatlanması ve Konsolid Olayı / 80

8-Galata Borsası'nda Hava Oyunları, İlk Borsa Nizamnamesi ve İlk Borsa Komiseri Abidin Bey'in Anlattıkları / 91

9-Galata Borsası'nın Dışa Açılması ve Repor-Depor İşlemleri / 100

10-Galata Bankerlerinin Altın Çağı ve Kurdukları Şirketlerden Örnekler / 118

11-Mahmut Nedim Paşa Olayı-1 / 130

12-Mahmut Nedim Paşa Olayı-2 Bütün Avrupa Borsalarını Sarsan Olay / 141

13-Mahmut Nedim Paşa Olayı-3 Mahmut Nedim Paşa'nın Kendini Savunması ve Bankerlerin Oyunu / 151

- 14-Bankerlerin Sultan Abdülaziz ve Sadrazam Mahmut Nedim Paşa'ya Oyunu / 161
- 15-Abdülaziz'in Düşürülmesinde Galata Bankerlerinin Rolü / 169
- 16-Bankerliğe Heves Eden bir Sadrazam: Sadık Paşa / 177
- 17-Sadık Paşa / 186
- 18-1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı ve Galata Bankerleri / 197
- 19-Galata'nın Beyleri ve Efendileri / 204
- 20-Rüsum-u Sitte Yönetiminin Başarısı / 215
- 21-Finans Kapital Karşısında Galata Bankerleri / 223
- 22-Bir Kredi Kurumu, Bankerlerin Osmanlılığı ve İşbirlikçiliği Tartışmaları / 231
- 23-Tütün Rejisi Kavgası / 243
- 24-Tütün Rejisi Şirketi'nin Kuruluşu / 251
- 25-Galata'nın Yeni Beyleri ve Eskilerin Proleterleşmesi / 261
- 26-Galata'da Piyangoculuk-Hamburg Piyangosu Soygunu / 270
- 27-İstanbul Su Şirketi'nin Kuruluşu / 280
- 28-İstanbul Su Şirketi'nin Su Tekelini Ele Geçirmesi / 290
- 29-Bir Osmanlı Bankerinin Ölümü / 298
- 30-Galata'da Bir Yabancı / 308
- 31-Jorj Zarifi'nin Mirası ve Fakir Müslümanlar / 317
- 32-Galata'da Bir Lotaryacı: Baron Hirsch / 323
- 33-Rumeli Demiryollarının Finansmanı ve Galata Piyasası / 331
- 34-Banker Abraham Kamondo'nun İstanbul'a Gelişi ve 1886 İstikrazı / 341
- 35-Bulgarların Galata Piyasasındaki Oyunu / 348

- 36-Galata'da Alman Finans Kapitali ve Bağdat Demiryolları / 356
- 37-Batı Dünyasının Bankerleri ve Galata'nın Efendileri / 365
- 38-Osmanlı Bankası ve Borsa Oyunları / 374
- 39-Tarım Kredileri, Osmanlı Bankası ve Galata Borsası / 281
- 40-Rumeli Demiryolları İkramiyeli Tahvilatına Getirilecek Yeni Esaslar ve Galata'nın Tepkisi / 389
- 41-Osmanlı Merkantilizmi ve Osmanlı Finans Kapitali / 397
- 42-Galata'da Dış Borç ve Yabancı Sermaye Çatışması / 404
- 43-Galata Borsası'nın Dış İlişkileri ve New York Borsası / 411
- 44-Galata'da Alman, İngiliz ve Fransız Çekişmesi / 417
- 45-Galata'da Bankerlerin Madencilik Girişimleri / 425
- 46-Galata'da Anadolu Demiryollarından Beklenenler / 433
- 47-Galata'nın Yabancı Finans Kapitali Karşısındaki Direnişi ve Demiryolları / 440
- 48-Galata Piyasası
ve Osmanlı Devleti'nin Silah İhtiyacının Karşlanması / 447
- 49-Bankerler ve Yeni Osmanlı Donanması / 455
- 50-Bankerler ve Silah Satıcıları / 462
- 51-Osmanlı Eğitim Politikası ve Borsacılık / 470
- 52-Galata Borsası'nda Yoğun Faaliyetler
ve Hükümet'in Müdahalesi / 478
- Kaynakça / 485**
- Dizin / 495**

SUNUŞ

Galata Bankerleri, Türkiye’de finans tarihi üzerine Prof. Dr. Haydar Kazgan’ın önceleri “Para”, ardından “Para ve Sermaye Piyasası” dergilerinde yayımlanan makalelerinin bir araya getirilmesiyle meydana gelen eseridir. Bu eserin birinci ve ikinci cildi yazarın sağlığında değişik tarihlerde yayımlandı. Birinci cilde yazdığı önsözde yazar, bu iki ciltte yer almayan yazılarını üçüncü bir ciltte toplayarak ileride yayımlamayı amaçladığını ifade etmiştir. Bu üçüncü cildin hazırlık çalışmaları henüz tamamlanmamıştır. Ancak İttihat ve Terakki, I. Dünya Savaşı ve Cumhuriyet’in ilk yıllarını konu alan bu yazıların da yakın bir gelecekte tamamlanarak yayımlanması beklenmektedir.

Bu basımda eserin daha önce yayımlanmış olan birinci ve ikinci ciltleri bir araya getirilerek tek bir kitapta toplanmış ve tamamı yeniden gözden geçirilmiştir. Yazarı artık aramızda olmayan bir esere müdahale fikri, okuyucuların da önceki baskılarda ilk bakışta kolayca görebilecekleri yazım ve basım hatalarının düzeltilmesi zorunluluğundan doğdu. Yazarın zaman zaman çeşitli vesilelerle belirttiği gibi iş yoğunluğu, yaşı, sağlık sorunları ve giderek ağırlaşan görme güçlüğü, onun yazdıklarını yeniden okuyup düzeltmeler yapamamasında elbette rol oynamıştır. Belki buna o kitaba son halini verenlerin incelenen döneme, konulara ve dile tam anlamıyla hâkim olup nüfuz edememeleri de eklenmiştir. Bu ve benzeri nedenlerden ileri gelen hataların kabul edilebilir ya da olağan sayılabilir sınırları aşması, alanında haklı bir şöhrete sahip olan eser ve yazarı için önemli bir zaaf unsurdur. Rahmetli Prof. Dr. Haydar Kazgan’ın İtalyanca ve Fransızcaya hâkimiyeti, İngilizceye aşinalığı, Osmanlı dönemine

ait kaynakları birinci elden takip edecek derecede eski yazı ve dil bilgisi, mesleki faaliyetleri yanında sanat ve kültür alanındaki birikimi hatırlanınca geriye yer yer dağınıklık boyutlarına varan bu hataları sadece kaderin bir cilvesi, bir ironi şeklinde değerlendirmek kalıyor. Biz bu değerlendirmenin ötesine geçerek yazarın eşi Prof. Dr. Gülten Kazgan'ın da onayı ve teşviki ile eseri yeni baştan ele almaya karar verdik. Eserdeki yazım ve basım hataları, yeni bir baskıya giderken çözülmesi gereken ilk ciddi sorundu. Bu zorlu aşamayı gönüllülük ilkesi ile verimli bir işbirliği sayesinde aştığımızı düşünüyoruz.

Eserin daha önceki baskılarında yer alan yanlışlara çok sayıda örnek verilebilir. "Boğaziçi kara ahalisi" bu örneklerden sadece biridir. Boğaziçi'nde bir de deniz halkı yaşamadığına göre ifadenin manasız, abes olduğuna hükmedilebilir. Ne var ki buradaki "kara" kelimesinin de metne kendiliğinden girdiği düşünülemez. O zaman kelimenin kara değil, karyenin (köy) çoğulu "kura" yani köyler olduğunu ifade etmek yanlış olmayacaktır. Bir başka örnek de şartlar, koşullar anlamındaki "şerait" sözcüğü yerine birçok kez "şeriat" yazılmasıdır. Buradaki manasızlık yukarıdakinden daha hafif, daha anlaşılır değildir. Kimi yazım hatalarına belki mizahi bir yaklaşımla bakılabilir. Yazarın hisse, pay, hisse bedeli, aksiyon anlamında kullandığı "sehm" veya "sehim" kelimesi "şeyim" olarak karşımıza çıkmaktadır. Eserde acentelerin tahsil ettiği komisyon, tellaliye karşılığı kullanılan "kurtaj", "kürtaj" şeklinde, "Sarım" Paşa da "Saram" Paşa olarak yazılmıştır. Borsada çeşitli dalgalanmalar yaratarak çıkar sağlamak üzere söylentiler ortaya atılması, "şayialar" yayılması anlatılırken de "şayialar" sözcüğü "sayılar" diye basılmıştır. Türkçede bankacılık ve finans sektörlerinde marj veya fark anlamı verilebilecek "margin" kavramını metinde "magrin" şeklinde yazılmış olarak buluyoruz. Burada herhangi bir değerlendirmeye gitme ya da hükme varma amacında değiliz. Sadece Galata Bankerleri gibi alanında öncü, çığır açıcı bir eserin, bu ve benzeri ağır yazım ve baskı hatalarıyla gölgelenmiş olmayı hak etmediğini ifade etmeye çalışıyoruz. Dolayısıyla öze ilişkin olmayan ve eserin bütünlüğüne, üslup ve akıcılığına bir müdahale niteliği taşımayan bu gözden geçirme ve düzeltmeler, esere ve yazarına saygının bir gereğidir. Bu çerçevede yaptığımız düzeltmeler için ayrıca bir açıklamaya yer verilmemiştir.

İkinci mesele, eserin okunmasını kolaylaştıracağını düşündüğümüz bir kaynakça ile dizinin eklenmesidir. Bu kaynakçada yazarın her bölümün sonunda gösterdiği dipnotlar ile metin içinde daha geniş bir şekilde zikrettiği kaynaklar hareket noktası olarak alınmıştır. Bizim eserdeki ifadeleri daha iyi anlayabilmek, yazım hatası olabileceği konusundaki tereddütlerimizi gidermek üzere başvurduğumuz kaynaklara ise kaynakçada yer verilmemiştir. Metinde bir ekleme ya da açıklamaya yer verildiği zaman bu durum, aşağıda da değineceğimiz gibi, hazırlayanın notu (h.n.) olarak belirtilmiştir.

Galata Bankerleri, 19. yüzyıl ortalarından başlayarak 1890'lara kadar gelen hemen hemen yarım yüzyıla yakın bir zaman kesitini konu almaktadır. Yazarın bu alandaki çalışmaları da aynı şekilde uzun yıllara yayılmıştır. Çalışmaya temel oluşturan kaynaklar ise o zamandan günümüze kadar çok farklı dönemlerde yayımlanmış Fransızca ve Osmanlıca gazeteler, dergiler, resmî belgeler, bilimsel eserler, seyahatnameler, hatıralar, incelemeler ve benzerlerinden oluşmaktadır. Tüm bunlar eserdeki özel isimlerde, kurumlarda ve kavramlarda, hatta ifade biçimlerinde birlik ve bütünlüğü, uyumu zaman zaman bozabilmektedir. Bu hususun konuların kolayca anlaşılmasını ve takibini güçleştireceği açıktır. Kaldı ki, 19. yüzyılda ve 20. yüzyılın ilk çeyreğindeki dünyayı ve Türkiye'yi, değişimin gittikçe hızlandığı günümüzde çağdaş kuşaklara anlatırken mutlaka birtakım incelikleri, nüansları vurgulama zorunluluğu vardır. Mesela Osmanlı İmparatorluğu'nun üst kademe yöneticilerinin kendi dönemlerinde tanındıkları, bahsedildikleri isimleri, o günkü yazılışları ile kolayca birbirine karıştırılabilir. Bu güçlük, sadece sıradan okuyucu için değil, döneme az çok aşina olanlar açısından bile geçerlidir. Devlet adamlarının bazen bir makamda kısa bir süre kalabilmeleri, görev yerine ulaşmaya dahi vakit bulamadan tayin kararlarının değişmesi gibi durumlar, mevki ve makam sahiplerinin isimleri ve hangi tarihlerde görevde oldukları konusunda özel bir dikkat gerektirir. Buna devlet adamlarının zaman zaman aynı isimlerle karşımıza çıkmasının yarattığı karışıklığı da eklemeliyiz. Basit bir örnek verelim. Galata Bankerleri'nde çeşitli vesilelerle geçen Fuat Paşa ismi ile yazarın hangi devlet adamını kastettiği bugün ancak daha açık ve ayrıntılı bir anlatımla anlaşılabilir. Çünkü eserde hem Keçecizade Mehmet Fuat Paşa (İstanbul 1815-Nice 1869) hem

de Deli Fuat Paşa (Kahire 1835-İstanbul 1931) bu adla yer almaktadır. Biz, bu ve benzeri güçlükleri aşmak üzere başta Mehmet Zeki Pakalın'ın "Maliye Teşkilatı Tarihi" adlı eseri ve Sinan Kunalp'ın "Son Dönem Osmanlı Erkân ve Ricali (1839-1922)" ile diğer temel kaynaklara başvurduk. Böylece eserde adı geçen bütün devlet adamlarının, yüksek yöneticilerin lakaplarının ve tam adlarının okuyucular tarafından doğru anlaşılmasını ve algılanmasını sağlamaya, yazarla okuyucu arasında bir köprü kurmaya çaba gösterdik. Eserde geçen yabancı devlet adamları, diplomatlar, bankalar ve diğer kurumlar ile yine yabancı ve yerli bankerler ve uzmanları da benzer şekilde kontrol ederek isimlerin, olayların ve tarihlerin doğruluğunu araştırdık, hata varsa düzeltme yoluna gittik. Eserde bu yabancı isimlerin bir de Türkçeleşmiş şekli mevcutsa başlangıçta her ikisini birlikte kullanmayı, daha sonra da Türkçesi ile devam etmeyi tercih ettik. Bu arada, Miladi tarihlerin sadece eserde doğru bir şekilde yazılıp yazılmadığı gözden geçirilirken Osmanlı kaynaklarına dayanarak verilen tarihlerin Rumi veya Hicri tarihe mi tekabül ettiği, eğer Miladi tarihe çevrilmiş ise bu çevirme işleminin doğruluğu da teyit edilmeye çalışılmıştır. Bu doğrulama ve düzeltme işlemlerinde döneme ait başlıca kaynakları esas aldığımız açıktır.

Eserde zaman zaman bilgi, veri veya anlam hatası taşıdığı izlenimi veren hususları da –yazarından ya da yayınevinden kaynaklanmasıyla ilgilenmeksizin– olabildiğince asli, birincil kaynaklara inerek veya yazar tarafından kaynak bildirilmişse ona ulaşmaya çalışarak anlama ve doğrulama yoluna gittik. Olguların tespit ve değerlendirilmesi yönünden kesin bir kanaat farklılığının ortaya çıkması halinde o farklılığı da ayrıca bir not ile ifade etmeyi uygun bulduk. Rahmetli Kazgan'ın eser üzerinde çalıştığı dönemde kaynaklara ulaşmanın ne derecede zahmetli, ne kadar özveri ve sabır isteyen bir çaba olduğu asla hatırdan çıkarılmamalıdır. Biz, bugünün iletişim ve erişim araçları ile kolayca yararlanabildiğimiz bütün kaynaklara başvurmaya özen gösterdik. Buradaki amacın sadece eseri sınamaya ve her bir bilgiyi kaynağında kontrol etmeye indirgenemeyeceği açıktır. Aksine, bu eseri ancak böyle geniş kapsamlı bir kaynak taramasını da içine alan sabırlı, etraflı ve sistematik bir çalışma yardımıyla bir bütün olarak gözden geçirip yeniden yayıma hazırlamak mümkün olabilirdi. Başka bir deyişle "Galata

Bankerleri”nde anlatılanların arka planına inilmeden, daha geniş bir analiz çerçevesi göz önünde tutulmadan böyle kapsamlı bir çalışma gerçekleştirilemezdi.

Eserin anlatım ve ifade şekline, stiline dokunulmadı. Sadece açıklanmasında yarar görülen hususlar “hazırlayanın notu (h.n.)” diye belirtildi. Uzun ve yoğun çalışma sürecinde yazarın görüş ve düşünceleri ile yayıma hazırlayanların görüş ve düşünceleri arasındaki sınırı korumak güç olmadı. İlkemiz Prof. Dr. Haydar Kazgan’ın çalışmalarını bir proje, tasarım veya kurgu şeklinde anlayıp algılamaya özen göstermek, ona atfettiğimiz yaklaşım ve çizginin dışına taşmamaktı. Daha önce hatırasına armağan eser hazırlamış olmanın kazandırdığı yakınlık da bize bu yolda yardımcı oldu. Bu gayretimizin, artan bir ilgiyle karşılanan finansman ve finans tarihi, Osmanlı maliyesi vb. konularda meraklı okuyuculara, lisans ve lisansüstü çalışmaları yapanlara Prof. Dr. Kazgan’ın bir kaynak işlevi görmeye devam etmesine, bilimsel araştırmalarda tereddüde düşmeden referans gösterilmesine katkıda bulunacağını ümit ediyoruz.

Mustafa Dönmez-Ertuğrul Tokdemir

DİZİN

6. Daire 207, 283

V. Murat (Sultan) 113, 115, 171, 175, 176, 258, 301

1838 ve 1839 Ticaret Antlaşmaları 18

1848 İhtilali 30, 72

I. Meşrutiyet 115

II. Mahmut (Sultan) 24, 25, 26, 33, 38, 184, 219, 471

II. Meşrutiyet (1908 İhtilali) 236, 241, 257, 276, 288

III. Napolyon 64, 77, 79, 236, 369, 370, 371, 372, 373

III. Selim (Sultan) 299, 398, 470

A

Abdi 143

Abdullah Galip Paşa 143, 168

Abdurrahman Sami 143

Abdülaziz (Sultan) 6, 86, 87, 88, 89, 93, 94, 113, 114, 115, 116, 119, 120, 121, 130, 132, 133, 134, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 144, 147, 148, 151, 155, 157, 158, 159, 161, 162, 163, 165, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 178, 180, 192, 237, 301, 417, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 457, 458, 459, 461, 465

Abdülhamit (Sultan) 20, 115, 156, 158, 160, 169, 170, 171, 173, 174, 175, 176, 178, 179, 193, 194, 195, 196, 199, 224, 241, 258, 261, 263, 276, 281, 283, 298, 301, 306, 307, 311, 322, 343, 344, 345, 346, 382, 387, 390, 407, 418, 438, 444, 458, 472, 473, 482, 488

Abdülhamit Efendi 306, 307

Abdülhamit ve Yıldız Hatıraları 306, 488

Abdülkerim Nadir 143

Abdülmecit (Sultan) 28, 30, 33, 35, 38, 43, 44, 45, 47, 48, 52, 73, 78, 97, 456, 460

Abidin Bey 5, 17, 46, 83, 92, 93, 95, 97, 99, 104, 107, 108, 201, 202, 209, 485

Abraham Paşa 119, 139

absanteist 48

Adana 429

Adapazarı 433

Afrika 439, 441

Agop Ohanes Kazasyan Paşa 425

Ağa Hasan Paşa 57

Ağaton Efendi 85

Ahmet Cevdet Paşa 23, 25, 29, 32, 34, 44, 50, 51, 57, 58, 142, 143, 146, 155, 465, 466, 467, 468, 485

Ahmet Hamdi Paşa 426

Ahmet Mithat Efendi 93, 447, 448, 449, 450, 452, 453, 454, 457, 458, 459, 461, 470, 473, 474, 476, 485

Ahmet Refik [Türkgeldi] 73, 74, 77, 485

Ahmet Tevfik Bey 193

A. J. Stern ve Ortakları (A. J. Ştern ve Şürekâsı) 68, 284

Akköprü 429

Akselos 122, 123

Alatini Kardeşler 419

Alberti, M. 120, 126

Aleon, Jak (Alléon, Jacques) 19, 28, 29, 30, 75, 76, 79, 301, 401

Ali Bey 109, 110

Ali Fuat Bey [Türkgeldi] 36, 145, 146, 153, 168, 169, 177, 188, 193, 194, 485, 488

Ali Hilmi Efendi 57, 58

Ali Paşa (Mehmet Ali Paşa) 29, 52, 53, 58, 78
Ali Suavi Vakası 179
Allahverdi Abraham 85
Alléon, Jacques 28
Alon, Batonnier M. 192
Alman-Fransız Savaşı 234
Alsas-Loren (Alsace-Lorraine) 234, 236, 476
Amsterdam 88
Anadolu Demiryolları Şirketi 359, 362, 363
Ananyan Efendi 57
Anglo-Palestine Company Limited 262
Antalya 442
Arabistan 42, 111, 396, 445
Aristidi Bey 112
Arnavutköy 173, 298
Arnavutluk 201, 440
aşar vergisi 31, 166, 332, 356, 383, 436
Atatürk, Mustafa Kemal 465
Atenogenes Efendi 481
Atıf Bey 89
Atina Bankası 262
Atina Sillogosu 318
Atlas Okyanusu 403
Aubaret 437, 438, 439
Avrupa finans kapitali 19, 223, 240, 433
Avusturya 112, 134, 187, 190, 206, 210, 243, 252, 319, 324, 329, 330, 366, 372, 373, 387, 419, 421, 422, 452, 453, 457, 466
Avusturya Kraliyet ve İmparatorluk Bankası 419
Avusturya-Osmanlı Bankası (Banque Austro-Ottomane) 134, 187, 190, 206, 243
Ayastefanos 179, 197
Ayastefanos Mütarekesi 179, 197

Aya Yorgi 425
Aydın 28, 42, 53, 79, 112, 115, 178, 181, 222, 383, 420, 442
Aydın Vilayeti 42
Ayşe Anđelip Hanım 109
Ayvalık 442
Azaryan Andon Efendi 426

B

Babıali (Bab-ı Âli) 17, 66, 81, 82, 119, 142, 143, 153, 158, 159, 161, 184, 194, 200, 202, 209, 216, 219, 225, 233, 251, 252, 265, 296, 303, 312, 328, 329, 343, 417, 434, 436, 437, 443, 445, 478
Babilonya 364
Bad 368
Bağdat 7, 53, 135, 136, 254, 358, 359, 361, 362, 363, 364, 374, 439, 444
Bağdat Valiliği 135, 136
Bahriye Nezareti 121, 458
Bakırköy 116, 347, 450
Bakırköy Bez Fabrikası 450
Balat 425
Balıkesir 115
Balıklı 302, 318
Balkan Savaşı 50, 328, 353, 355
Baltacı 19, 28, 30, 42, 46, 55, 56, 65, 74, 75, 76, 78, 85, 86, 112, 120, 126, 224, 230, 239, 246, 248, 249, 250, 251, 257, 259, 262, 301, 341, 401, 456, 457
Baltacı, Aristidi 42
Baltacı, Emanuel 259, 301
Baltacı, Leonidas 224, 230, 239, 246, 248, 249, 250, 251, 257, 456
Baltacı, Manolaki 28, 55, 56, 74, 75
Baltacı, Teodor 85
Bankalar Caddesi 118, 322

Banker Aleon 75, 79
Banker Forvino 180, 181, 185
Banker Kamondo 44, 54
Banker Königswarder 232
Bank-ı Osmanî 67, 153, 200, 384
Bank-ı Osmanî Şahane 384
bankörut 238, 239
Banque de Constantinople 19, 28, 29, 163, 206, 366
Banque de Métélin 262
Banque Imperiale Ottomane 67
banqueroute 143, 238, 486
Barker, Alfred 259, 320
Baron Doyen 66
Baron Haussmann (Georges-Eugène Haussmann) 190
Baron Hirsch 6, 92, 132, 133, 186, 187, 210, 222, 328, 329, 332, 343, 386, 387, 389, 390, 393, 426
Baron Rothschild 189, 371
Bartholomy 372
Basra 358, 362, 462
Basra Körfezi 358, 362
Batum 399
Baudony, René 334
Beaury, Th. 74, 75, 485
Bebek 139
Belgelerle Türk Tarihi 24, 489
Béral, Eloi 425, 428, 429, 430, 432
Bergama 112
Berlin 46, 100, 195, 196, 203, 217, 259, 323, 348, 349, 350, 351, 352, 468, 486
Berlin Antlaşması 195, 348
Berlin Kongresi 196, 203, 217, 259, 323, 348, 349, 350, 351, 352, 468
Besim Efendi 158
Beykoz Fabrikası 347
Beykoz Kundura Fabrikası 450
Beylerbeyi Sarayı 135
Beyoğlu 26, 28, 46, 50, 66, 76, 78, 80, 101, 110, 114, 119, 134, 157, 171, 200, 202, 207, 208, 209, 216, 219, 222, 230, 235, 248, 258, 265, 281, 283, 285, 291, 302, 303, 312, 343, 353, 411, 434, 437, 441, 443, 444, 463, 464, 475, 478, 480, 484
Beyrut 59, 67, 196, 346, 385, 419, 483
Bianoconi 440
Bilezikciyan, Agop 57
Birinci Dünya Savaşı 102, 262, 364, 450
Bismarck, Otto von 357
Bizans 23, 435
Bleichroder 251
Blessa, N. 228, 312
Blount, Edvard 192, 232
Boğaziçi 10, 48, 50, 51, 52, 57, 132, 138, 146, 285
Bonaparte, Louis Napoléon 64, 77, 79, 204, 236, 343, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 471
Bordeaux 366
Bordiyano 202
Borsa Nizamnamesi 5, 83, 202, 479
Bosna 117, 130, 149, 205, 207, 325, 358, 359, 465, 466, 468
Bosna Hersek 117, 130, 358, 359
Boşnak 465, 466
Bourke, M (RT. Hon. Robert Bourke) 217, 226, 227, 249, 250
Boussin, A. M. 74
Brezilya 439
Bruce, T. C. 374, 375, 376, 377, 384
Brunswick 378
Bufarina, Vensan 68

Bulgardağı 425, 426, 428, 429, 430, 432, 482

Bulgaristan 130, 142, 225, 323, 324, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 386, 387, 461, 462

Bulgar Prensliği 50, 348, 351, 352

Bulwer, Sir Henri 86

Burgazova 73, 74, 75

Bursa 50, 51, 178, 220, 302, 346, 385, 409

Buschoffsheim 126

Büyükada 118, 208, 258, 306, 343, 379, 380, 425, 430

C

calls 415

Camara 206

Carapanos 206

Carpentier 372

Caston, Alfred de 126, 127, 129, 204, 207

Causerie Financière 126, 129

Celal Bey 109, 227

Celal Bey Hanı 227

Cemiyet-i Fedaiye 158

Cenevre 86, 464

Cerîde-i Mahâkim 42, 108, 110, 112, 490

Cezair-i Bahr-i Sefid Vilayeti 179

Chauvel, Ariste Jacques Trouvé 35

Chicago 410

Collas 436, 437

Compagnie Panhellénique de Navigation à Vapeur (Panhelenik Buharlı Deniz Taşımacılığı Kumpanyası) 257

Comptoir d'Escompte (Comptoir National d'Escompte de Paris) 189, 191, 192, 419

Coronico, G. 116

Crédit Anstalt Bankası 251

Crédit Foncier 330

Crédit Lyonnais 262, 264, 346

Crédit Mobilier 68, 189, 190, 231, 369, 370, 371, 372, 373

Cumhuriyet 9, 15, 21, 25, 32, 72, 77, 162, 244, 476, 481

Ç

Çadır Köşkü 344

çakmaklı kaval tüfekler 451, 452

çakmaklı tüfekler 451

Çanakkale 305

Çemovoda (Boğazköy) 323

Çırağan Sarayı 179

Çifte Han 429

Çin 408, 464

D

Darphane-i Amire 276, 278, 429

Darüşşafaka 317, 318, 319, 320, 322

Davut Paşa (Dâvud Garabet Paşa) 324, 328, 329, 330, 332

Dedeagaç 337, 419

Defense Loan (Müdafaa İstikrazı) 198

Deli Fuat Paşa 12, 238

Demiryolu ve Buharlı Seyrüsefer Dergisi (Revue de Chemin de Fer et de la Navigation à Vapeur) 435

Denière, Guillaume 192, 232

Deraliye 105, 106

Dersaadet Bankası 19, 28, 30, 34, 35, 43, 301, 401, 402, 456

Dersaadet Merkez Bidayet Mahkemesi 110

Dersaadet Tahvilat Borsası Nizamnamesi 94, 107

Deutsche Bank 262, 361, 362, 424
Deutsche Palastina Bank 262
Deveaux, Emile 143, 205, 206, 230
Devlet-i Âliye 51, 55, 131, 167, 188, 200, 219, 225, 329, 451
Devlet-i Osmaniye 152, 192
Devlet Şurası 280
Dicle 364
Didier 283
Disraeli, Benjamin 358
Divan-ı Ahkâm-ı Adliye 109
Divan-ı Muhasebat 67, 110, 177, 182
Divan-ı Muhasebat Mazbata Odası 110
Diyarbakır 411, 412, 439
Doctor, S. 123
Doğu Patrikliği 474
Doğu Rumeli (Şarkî Rumeli) 225, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 389
Doğu Rumeli Genel Valiliği 351
Dolmabahçe Sarayı 43
Donanma-yı Hümayun 456
Doumic, René 73, 486
du Velay A. 29, 38, 42, 45, 60, 61, 86, 131, 149, 155, 162, 190, 195, 217, 218, 227, 228, 486
Düyun-u Umumiye (Dettes Ottomanes) 21, 32, 62, 92, 142, 147, 162, 165, 168, 187, 189, 195, 227, 228, 229, 235, 239, 243, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 256, 259, 261, 262, 263, 264, 267, 270, 276, 280, 308, 309, 314, 315, 321, 322, 333, 337, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 356, 357, 387, 389, 390, 391, 393, 395, 396, 405, 406, 427, 434, 437, 438, 439, 445, 481, 486
Düyun-u Umumiye İdaresi (Düyun-u Umumiye-i Osmaniye Varidat-ı Muhasasa İdaresi) 92, 187, 189, 227, 228, 235, 243, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 261, 262, 263, 264, 270, 276, 280,

308, 314, 315, 333, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 356, 357, 389, 390, 391, 395, 396, 406, 437, 438, 439, 445, 481
Düz, Mihran 88, 120, 232, 244, 262
Düzoğlu Ohannes 25

E

Edirne 135, 137, 328, 346, 385, 387, 419
Efoya 81, 85
Ege 179, 382, 384
Eichler 259
Eichtal, Louis de 367, 368
Elliot, Sir Henry George 154, 156
Emirgan 342, 473
Emlak Bankası 196
Ergani Bakır 427
Erkân-ı Hükümet 157
Erlanger 86, 436
Erlanger Müessesesi 86
Ertuğrul Camisi 418
Esat Paşa (Ahmet Esat Paşa, Sakızlı) 141, 153, 154, 178, 186, 317
Eseyan Kardeşler 426
Esham-ı Cedide (Osmanlı iç borç tahvilleri) 61, 80, 83, 86, 88
Esham-ı Mümtaze 61
Esham-ı Umumiye Emaneti 177
Evkaf Nezareti 168, 178, 296, 318
eyalet-i mümtaze 138

F

Far dü Bosfor (Phare du Bosphore) 220
Fatma Âliye Hanım 50, 486
Fener Büyük Mektebi 475
Fener Kilisesi 230

Fener Rum Patriği 230
Fère, Victor 232
Ferik Hakkı Paşa 169
Ferit Paşa 170
Ferman-ı Âli 42, 124, 231, 329, 330
Fernandez, Salomon 222, 229, 309, 311, 312
Feshane 449, 450
Feşaim, Pişu 328
Feydeau, Georges 371
Fırat 364
Filibe 116, 118, 302, 318, 328, 351, 354, 387
Finance Corporation 86
Floransa 372
Foster, M. 66, 131, 143, 205, 229
Fould, Achille 368, 369
Fould, Benoit 369
Francis Memorial 421
Frankfurt 86, 88, 271, 365
Frankfurt Piyangosu 271
Fransa Bankası 66
Fransa Merkez Bankası 66, 232
Fransız İhtilali 29
Fransız Mısır Bankası (Banque Franco-Egyptienne) 221
Fransız Tiyatrosu 208, 434, 484
Frederici (Suriye Başkonsolosu) 482, 483, 484
Fruling (Frühling) 120, 126
Fuat Paşa (Keçecizade Mehmet Fuat Paşa) 11, 12, 50, 51, 53, 62, 63, 64, 67, 79, 86, 88, 89, 90, 94, 177, 238, 239, 322, 380, 465

G

Gaillard, Sir Vincent 351
Galata Bankerleri 5, 6, 9, 10, 11, 12, 17, 18, 23, 24, 26, 27, 28, 31, 34, 36, 37, 41, 43, 50, 54, 60, 61, 65, 66, 75, 76, 83, 85, 86, 91, 120, 124, 132, 133, 148, 159, 166, 176, 197, 198, 199, 202, 203, 204, 205, 207, 217, 218, 221, 223, 224, 226, 227, 228, 232, 235, 239, 240, 242, 243, 245, 249, 257, 261, 332, 345, 384, 386, 405, 412, 425, 433, 434, 435
Galata Borsası 5, 7, 16, 17, 18, 20, 21, 45, 46, 54, 58, 65, 66, 76, 81, 83, 88, 94, 95, 100, 101, 102, 104, 105, 108, 110, 111, 118, 122, 126, 127, 128, 129, 130, 132, 133, 145, 159, 160, 176, 179, 181, 195, 199, 201, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 211, 213, 222, 258, 261, 270, 296, 312, 354, 361, 370, 376, 377, 390, 393, 396, 405, 411, 413, 415, 416, 466, 476, 478, 480, 481
Ganneron, Frédéric 232
Gare du Nord 368
Gazi Osman Paşa 345
Gedikler 25, 26, 489
Genç Osmanlılar 94
General Chesney 358
Girit 53, 204, 254, 313, 453
Gladstone, William Ewart 153, 358
Glavani 206
Globe 367
Gobden 415
going long of stocks 414
going short 415
Goldschmidt 126
Greninger, F. 68
Groschen 126
Gureba Hastanesi 291
Gülek Boğazı 429
Gümülcine 337
Güzeltepe 429

H

Hafız Mehmet Bey 137, 139
Halep 110, 234, 362, 439
Haliç 281, 285, 291, 306, 458, 461
Halil Paşa 45, 53, 222, 460
Hamburg Piyangosu 6, 265, 266, 270, 271, 272, 274, 275, 278, 378
Hamidiye Ticaret Okulu 417, 441
Hanikin 362
Hanson 206
Hariciye Teşrifat Amiri Kâmil Bey 283
Harun Reşit 408
Hasan Fehmi 143
Haseki 291
Hasköy 311
Hasta Adam 440
Haussmann Bulvarı 192
hava oyunları 46, 80, 92, 94, 101, 127, 213
Havyar Hanı 46, 81, 84, 109, 111, 222
Haydarpaşa 433
Hazine-i Hassa 43, 134, 137, 220
Hazreti İsa 483
Hereke 449, 450
Hersek 117, 130, 141, 142, 144, 149, 153, 205, 207, 358, 359, 468
Heybeliada 302, 440, 441, 475
Heybeliada Ruhban Okulu 302
Heyet-i Vükela 131, 151, 156, 194
Hıdiv Mehmet Ali Paşa 58
Hıristiyanlar 416
Hindistan 196, 198, 327, 358, 364, 441
Maksim, Hiram (Sir Hiram Stevens Maxim) 464
Hoca Mıgırdıç 57
Hollanda 284, 326

Hotenger, Rodolf 68
Hristaki 85, 94, 114, 116, 119, 120, 121, 126, 135, 140, 146, 155, 156, 157, 158, 159, 161, 162, 171, 173, 174, 175, 180, 181, 206, 207, 219, 236, 244, 245, 258, 262, 301, 304, 347, 417, 440, 458, 473
Hüseyin Avni Paşa 94, 114, 119, 133, 140, 192
Hüseyin Haki Efendi 57, 58, 59

I

Illinois Demiryolları 415
Islahat Fermanı 35
Islahat-ı Maliye Komisyonu 153

İ

İbnülemin Mahmut Kemal [İnal] 89, 90, 94, 142, 158, 170, 173, 178, 179, 180, 181, 182, 486, 487, 488, 489
İgnatıyef, Kont Nikolay Pavloviç 114, 130, 132, 133, 136, 147, 149, 154, 155, 161, 181, 459
İkinci Cumhuriyet 72
İngiliz Enstitüsü 421
İngiliz Ticaret Odası 419, 421, 423
İngiltere 56, 64, 69, 70, 86, 88, 120, 135, 141, 142, 144, 145, 148, 152, 153, 154, 155, 156, 163, 164, 191, 193, 197, 198, 215, 217, 218, 233, 246, 250, 321, 325, 354, 398, 418, 421, 422, 423, 424, 441, 442, 449, 451, 456, 460, 462, 466
İngiltere Hükümeti 64, 88, 421, 422, 423, 424
İngiltere Parlamentosu 153
İnoz (Enez) 328
İrade-i Hümayun 376, 377, 379
İrade-i Seniye 55, 67, 86, 89, 148, 191, 204, 205, 210, 329, 334, 419
İran 109, 196, 254, 271, 462

İskenderiye 483
İsmail Paşa (Mısır Hıdivi İsmail Paşa) 119, 138, 139
İspanya 68, 345, 366, 372, 464
İspanya Kraliçesi Kristin 345
İstanbul Adliyesi 341
İstanbul Kızıldere Su Şirketi 287
İstanbul Sulh Mahkemesi 472
İstanbul Su Şirketi (Compagnie des Eaux de Constantinople) 6, 280, 281, 284, 286, 287, 288, 289, 290, 292, 293, 294, 295, 296, 322
İstanbul Ticaret Odası 245, 408, 409, 485
İstanbul Tramvay Şirketi 121, 123, 124
İstanbul Tramvay Şirketi Nizamname-i Esasiyesi 121
İstibdat Devri 278
İstiklal Caddesi 118
İstinye 48
İş Bankası 236
İtalya 246, 327
İtalyan Operası 208, 434
İttihat ve Terakki Fırkası 236
İzmir 24, 42, 67, 73, 75, 79, 100, 110, 112, 115, 118, 119, 177, 196, 217, 234, 346, 383, 385, 399, 419, 420, 423, 442, 465, 475, 483
İzmir Fransız Konsolosu 79
İzzet Paşa 317

J

Japon 464
Jenke, C. 123
Journal de Constantinople 66, 81, 151
Journal des Debats 221
Jön Türkler (Yeni Osmanlılar) 171

K

Kadıköy 2, 259
Kâğıthane Deresi 280, 281
Kâğıthane Suları Projesi 281
Kahire 12, 375
Kaime-yi Mutebere-i Nakdiye 38
Kalçiar, Antuan 57
Kalosyan, Garabet 108
Kambiyo ve Menkul Kıymetler Borsası 81
Kâmil Paşa (Kıbrıslı Mehmet Kâmil Paşa) 53, 57, 58, 319, 320, 322, 343, 345
Kamondo 6, 34, 36, 37, 44, 53, 54, 85, 86, 95, 120, 121, 126, 206, 221, 262, 284, 311, 317, 322, 323, 341, 342, 343, 344, 345, 346
Kamondo, Abraham 6, 34, 36, 85, 284, 311, 317, 322, 341, 342, 343, 345
Kamondo, İsak 120, 284, 341
Kamondo, J. 85, 120
Kamondo, Nesim 345
Kamondo Bankası 311, 345
Kanito, Corc 274, 275
Kanun-i Esasi 46, 160, 481
Kanun-i Esasi Kiraathanesi 46, 481
Kapodisteria (Ioannis Kapodistrias) 300, 318
kapsüllü kaval tüfekler 451, 452
Karadağ 130, 149, 217, 348, 349, 461
Karadeniz 20, 24, 56, 58, 113, 196, 323, 455, 462
Karakiro 122
Karaköy 56, 82, 84
Karapanos 122, 123
Kartallı Emin Paşa (Kartallı Mehmet Emin Paşa) 182
Kartuşhane 443
Kaulla Kredisi 424

Kavaid-i Osmaniye Risalesi 50
Kavala 419
kaval tüfekler 451, 452
Keçeoğlu Mısırlı Andon 88
Kevork Efendi 46, 58, 109
Kıbrıs 179, 193, 225, 262, 389
Kırantaoğlu çiftliği 112
Kırım Savaşı 19, 33, 34, 35, 43, 45, 78, 119,
217, 353, 442, 443, 451, 452, 455, 456
Kızıldere 280, 285, 287
kilometre garantisi (garantie
kilométrique) 331, 332, 333, 334, 337,
356, 415
Komisyon Han 83, 91, 265, 268
Kongo 439
Konsolid Hanı 93, 107, 109
Konstantin Karabato Efendi 121
Konya-Bağdat hattı 374
Kont Tocqueville 193, 194, 195, 202
Kostaki Musurus Paşa 216, 223
Köçeoğlu Agop 120, 134, 158, 171, 173,
174, 191, 206, 232
Köçeoğlu Mıgırdıç 94
Köstence 323, 324
Kredi Liyone (Crédit Lyonnais) 346
Krupp 405, 460
Kudüs 483
Kulaksızoğlu Efendi 278, 279
Kurbağalıdere 157, 173
Kuriye Doryan (Le Courier d'Orient) 149
Kuruçesme 299
Kuto 206
Kuyumciyan 206
Kürt 359

L

La Compagnie Générale des Eaux de Paris 287
Lafontaine, Charles 229
La Fontaine 321
La Gazette Economique et Financière 426, 428, 437
Lamartine 5, 28, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78,
79, 485, 486, 489
Lamel 372
Lang, Robert Hamilton 218, 227
Lapayd (İngiliz Sefiri) 194
Latince 397
La Turquie 114, 123, 126, 132, 151, 200,
220, 221, 222, 224, 227, 229, 230, 232, 235,
246, 248, 258, 265, 266, 270, 271, 280, 281,
309, 310, 311, 312, 320, 343, 353, 374, 377,
380, 382, 383, 384, 390, 391, 393, 405, 407,
413, 416, 426, 428, 435, 436, 437, 438, 440,
443, 472, 473, 478, 482, 491, 492, 493
Laveleye, Georges de 393
Lebet, M. 425
Lebot 206
Le Catéchisme des Industriels 367
Le Constitutionnel 60
Le Nouveau Christianisme 367
Levanten 100, 237, 342
Levant Herald 246, 437
likidasyon 102, 103, 105, 107, 201, 371
Limni Adası 179
Liteo Çayı 440
Londra 19, 30, 46, 55, 56, 66, 67, 85, 86, 88,
96, 105, 120, 124, 127, 128, 130, 135, 191,
198, 209, 210, 211, 216, 217, 224, 229, 230,
235, 253, 313, 322, 325, 343, 365, 366, 374,
375, 376, 377, 384, 387, 401, 417, 436, 439,
452, 456, 457, 458, 463, 465, 483
Lorando, Jean 120, 163, 176, 206, 232, 244

Lord Derby 156
Lord Hobart 66
Lorenz 443
Lotarya 323
Lots Turcs 92, 110, 210, 268, 270, 323, 325,
327, 329, 330, 389, 390, 391, 392, 393
Louis-Philippe I 35, 368
Louvre Müzesi 120
Lübnan 254
Lütfi Efendi (Tarihçi Ahmet Lütfi Efendi)
23, 51, 52, 54, 146, 184
Lyon 232, 411, 483

M

Maarif Nezareti 319, 476
Macar Bankası 419
Maçka 208
Madame de Noailles 411
Madam Flori 173
Madam Poumara 380
Madam Zarifi 116
Madrid 68, 464, 465
Mahmut Celalettin Paşa 135, 144, 147,
148, 151, 152, 156, 426, 428, 487
Mahmut Nedim Paşa 5, 6, 93, 94, 101,
110, 114, 115, 118, 119, 130, 131, 132, 133,
134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142,
143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151,
152, 153, 155, 156, 157, 158, 159, 161, 162,
163, 164, 165, 166, 167, 168, 178, 180, 181,
182, 185, 188, 197, 204, 207, 232, 233, 243,
244, 258, 280, 303, 304, 308, 325, 326, 332,
353, 359, 389, 390, 459
Mahmut Paşa 142, 145
Mahsusiye Vapuru 208
Maliye Komisyonu 153
Maliye Nezareti (Nezaret-i Maliye) 95,
153, 168, 178, 180, 181, 182, 194, 216, 222
Manastr 221, 394, 419
Mancardi 259
Manisa 115
Maria del Pilar 464
Maritime 380
Markar Efendi 279
Marmara 56, 305, 306, 455, 458
Marmara Denizi 305
Marsilya 30, 74, 304, 343, 401, 483
Martini, Henry 453
Maruzat 23, 44, 466, 467, 485
Maslak 280
Mauser 405, 443
Mavgordato, Th. 116
Mavrokordato A. 206, 230
Maxim Gun Co (Maxim Nordenfelt
Guns and Ammunition Co) 464
Mecidiye Nişanı 345
Meclis-i Askerîye 178
Meclis-i Mebusan 115
Meclis-i Vükela 139, 142, 148, 179, 194,
200
Mehmet Ali Paşa 29, 52, 53, 58, 78
Mehmet Bey 109, 137
Mehmet Emin Ali Paşa (Damat Mehmet
Emin Ali Paşa) 77, 78, 118, 132, 305
Mehmet Esat Safvet Paşa 436
Mehmet Halet 143
Mehmet Namık 143
Mehmet Rüştü Paşa 130, 170, 180, 181,
188
Memalik-i Osmaniye 50
Mersin 196, 362, 399, 425, 429
Merton, M. 86
Meşveret Meclisi 154
Mısır 29, 45, 46, 58, 119, 120, 131, 138,
139, 143, 159, 162, 204, 206, 217, 221, 228,

229, 257, 259, 262, 313, 315, 359, 375, 385, 396, 450, 481

Mısırlı Andon 59, 88, 120, 163, 191, 232, 244

Mısırlı Halim Paşa (Abdülhalim Paşa) 174

Mısırlı Kâmil Paşa 53

Mısırhoğlu, Boğos 54, 85, 120, 126, 262

Mısır vergisi 217

Midilli 133, 176, 178, 179

Mihran Efendi 191

Mills, Glyn 198

Mikail Portakal Efendi 230

Mirat-ı Hakikat 135, 156, 487

Mirès, Jules Isaac 60, 64, 65, 66

Mithat Paşa (Ahmet Mithat Şefik Paşa, Hafız) 93, 94, 114, 115, 119, 133, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 144, 147, 155, 157, 158, 159, 162, 167, 168, 169, 171, 178, 186, 381, 382

Mizancı Murat 390, 396

Mongolier, Jean 411

Moniteur Ottoman 126, 132, 235, 265

Moniteur Universel 369

Monopol Kredisi 481

Monte Carlo 379, 380

Mora 474

Mostar 468

Muğla 463

Muharrem Kararnamesi 92, 118, 189, 224, 227, 245, 246, 248, 250, 252, 254, 261, 348, 349, 352, 353, 356, 357, 391, 392, 393, 395, 427

Murat Efendi (Şehzade Murat Efendi/Veliaht Murat Efendi) 94, 114, 140, 157, 158, 159, 161, 170, 171, 173

Murat Mollazade Mehmet Emin Efendi 109

Museviler 27, 419, 470, 476

Mustafa Fazıl Paşa (Mısırlı Mustafa Fazıl Paşa) 69, 138, 159, 173, 174, 178

Mustafa Zihni Paşa 346, 437

Müsar, Jan Şarl 68

Müslüman 29, 97, 162, 184, 237, 238, 248, 320, 398, 456, 473

Mütercim Rüştü Paşa 157

N

Nafia Nezareti 291

Nafiz Paşa (Abdurrahman Nafiz Paşa) 42, 58

Namık Kemal 89, 93, 140, 159, 174

Namık Paşa 136

Nedimof 133

Negroponto 230

New York Borsası 7, 413, 414, 415

Nice 11, 90, 93, 197, 322, 379, 380

Nişastacıoğlu Garabet 108

Nordenfeldt Gun and Ammunition Co 464

Nordenfelt, Torsten Wilhelm 463

Nuriyan Efendi 258

Nusret Kumpanyası 108

O

Odesa 299, 300

Ohannes Çamiç Efendi 85, 182

Oppenheim 120, 126, 284, 369

Oppenheim ve Ortakları 284

Oriental Adverties 267, 490

Ortadoğu 20, 73, 347, 358, 445, 462

Osmaniye Nişarı 343

Osmanlı Bankası (Bank-ı Osmanî) 5, 7, 33, 52, 60, 66, 67, 69, 71, 72, 83, 85, 86, 124, 126, 131, 134, 135, 137, 143, 144, 163, 187,

189, 190, 198, 200, 201, 202, 203, 205, 206, 210, 211, 224, 227, 229, 231, 235, 243, 250, 251, 253, 259, 261, 262, 263, 264, 267, 305, 308, 309, 313, 314, 315, 321, 322, 325, 331, 332, 333, 334, 345, 346, 347, 356, 357, 361, 374, 375, 376, 377, 379, 384, 385, 386, 387, 388, 402, 405, 406, 418, 425, 434, 437, 438, 439, 448, 459, 486

Osmanlı Devleti 7, 15, 20, 48, 66, 71, 95, 112, 118, 149, 192, 198, 199, 203, 217, 218, 219, 220, 223, 227, 235, 261, 301, 309, 312, 315, 325, 326, 331, 332, 352, 362, 364, 366, 376, 415, 442, 445, 454, 466, 468

Osmanlı Donanması 7, 455

Osmanlı Hükümeti (Osmanlı Hükümetleri) 28, 52, 64, 65, 66, 67, 70, 74, 76, 78, 83, 101, 130, 144, 163, 190, 191, 192, 197, 198, 205, 216, 217, 218, 220, 221, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 231, 232, 233, 240, 245, 246, 248, 249, 250, 252, 253, 254, 256, 283, 301, 305, 308, 312, 315, 322, 332, 333, 337, 339, 345, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 354, 356, 357, 359, 363, 375, 376, 385, 388, 391, 392, 393, 396, 401, 402, 407, 424, 425, 426, 428, 430, 436, 439, 443, 451, 461, 464, 468, 478, 481

Osmanlı İmparatorluğu 11, 20, 23, 24, 26, 27, 28, 32, 33, 38, 42, 44, 50, 60, 61, 64, 67, 74, 75, 76, 77, 85, 86, 101, 108, 111, 116, 118, 124, 131, 155, 161, 165, 166, 190, 195, 197, 204, 205, 206, 222, 223, 228, 229, 232, 240, 241, 243, 247, 251, 257, 262, 283, 288, 301, 323, 325, 327, 346, 348, 349, 354, 357, 359, 361, 364, 368, 375, 376, 387, 395, 398, 401, 403, 404, 405, 406, 408, 412, 413, 418, 424, 433, 440, 441, 442, 444, 445, 454, 456, 461, 462, 468, 470, 471, 476, 483, 486, 489

Osmanlı İmparatorluğu Sosyete Jenerali 124

Osmanlı İmparatorluğu Şirket-i Umumi (Société Générale de l'Empire Ottoman) 85, 116, 124, 165, 204, 206, 228, 229, 257, 262, 283

Osmanlı İtibar-ı Umumi Bankası (Crédit Général Ottoman) 86, 110, 120, 127, 129, 134, 190, 191, 206, 229, 230, 231, 244, 257, 262, 308, 325, 327, 448, 478, 481

Osmanlı Kambiyo ve Menkul Kıymetler Şirketi (Société Ottomane de Change et de Valeurs) 28, 129, 257, 262, 308, 316, 320, 322, 419, 478, 481

Osmanlı Nafia İşleri Şirketi 206

Osmanlı-Rus Savaşı (Rusya Muharebesi/1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı) 6, 119, 149, 160, 178, 197, 199, 203, 219, 280, 288, 301, 332, 349, 358, 359, 384, 453, 468

Osmanlı Savunma Tahvilleri (Müdafa İstikrazı veya Muhafaza-i Hukuk-u Osmaniye İstikrazı) 198

Osmanlı Ticaret Şirketi (Société Commerciale Ottomane) 129, 206, 212

Ottoman Bank 67

Ö

Öjeni (Fransız İmparatoriçesi Eugénie) 89

P

Paccard-Dulour 372

Pakalın, Mehmet Zeki 12, 32, 42, 156, 179, 183, 184, 185, 192, 487

Palmer 119, 120, 141, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 451

Palmer Bankası 165, 166, 167

Palmer İstikrazı 119, 120, 162

Palmer Kredisi 162, 163, 451

Parc Monceau 132

Paris 19, 29, 30, 35, 46, 56, 60, 66, 67, 68, 69, 73, 74, 75, 77, 79, 86, 88, 100, 101, 105, 119, 120, 127, 128, 130, 132, 135, 137, 138, 143, 155, 178, 179, 182, 183, 185, 186, 187, 189, 190, 191, 192, 198, 204, 207, 209, 210, 211, 216, 217, 221, 224, 229, 230, 231, 232, 235, 257, 258, 284, 287, 308, 309, 313, 322, 325, 329, 330, 342, 345, 346, 348, 365, 366, 367, 368, 369, 372, 373, 376, 385, 386, 388, 401, 406, 407, 408, 409, 410, 416, 417, 419, 436, 439, 444, 473, 483, 485, 486, 487, 488

Paris-Calais 368
Paris Gayrimenkul Şirketi (Société Immobilière de Paris) 373
Paris İskonto Bankası 284
Paris Komünü 444
Paris-Saint Germain 367, 368
Paris Sefareti 178
Paris Ticaret Odası 232
Paris ve Hollanda Bankası 284
Paris-Versailles 368
Paskalya 116
Pavlo, Yalus 109
Pera 119, 236, 478, 479
Pereire Garı 373
Pereire, Isaac 68
Pereire, Jacob Émile 64, 72, 76, 79, 189, 231, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 372, 373
Pereireler 371, 372, 373
Perşembe Pazarı 259
Pertevniyal Valide Sultan 52, 168, 180
Pestel, A. 284
Peştemalcıoğlu Kirkor 109
Peyam-ı Sabah 184, 296, 490
Phare du Bosphore 126, 220, 222, 235, 406, 407, 490
Philadelphia Borsası 414
Pile Vil (Pillet-Will) 68
Pinard Kredisi 89
Pire 475
Piyango 274, 278, 377
Piyangoculuk 6
Plevne 197
Pompei 207
Pozantı 429
Prens Aleksandr (Alexandre de Battenberg) 350

Pressel 435
Psichary, Antoine 229, 311, 312

R

Ralli, A. 85, 116, 120, 126, 206
Ralli, S. 425
Ralli, St. 116
Rambert, Louis 257
Renan, Ernest 234, 476
Resimci Mıgırđıç 57
Reşat Efendi 58
Revue de Constantinople 114, 116, 126, 129, 204, 205, 209, 212, 213, 235, 488, 490, 491
Rıfat Paşa 53, 112, 487
Rıza Paşa 53, 144, 344
Rıza Tevfik [Bölükbaşı] 241, 489
Rical-i Mühimme-i Siyasiye 36, 145, 153, 169, 177, 193, 485, 488
Rodos 179, 474
Rodos Adası 474
Rohrbach, Dr. Paul 364
Roland, Charles 75, 76
Romanya 20, 196, 218, 271, 313, 315, 323, 324, 462, 464
Roth, C. 284
Rothschild, James Jacob 366, 367, 368, 369, 370, 372, 373
Rothschild, Salomon 365, 372
Rothschildler 188, 368, 371, 372
Rousse, M. 192
Rouvroy, Claude-Henri de 367
Rum Cemaati 166
Rum Edebi Sillogosu 318
Rumeli 6, 7, 52, 56, 92, 93, 110, 118, 129, 130, 133, 166, 167, 186, 187, 190, 210, 211,

212, 222, 225, 262, 267, 268, 271, 285, 291, 323, 324, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 334, 335, 343, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 358, 359, 364, 375, 377, 378, 379, 380, 386, 387, 389, 390, 393, 396, 415, 418, 419, 425, 426, 437, 445, 446, 465, 468

Rumeli Demiryolları 7, 92, 93, 129, 133, 190, 210, 211, 212, 222, 267, 268, 271, 323, 327, 329, 330, 331, 334, 377, 378, 379, 380, 386, 393, 396, 415, 418, 426, 437, 446

Rumeli Demiryolları İstikrazı (Rumeli Demiryolları Tahvilatı) 323

Rumeli Demiryolları Şirket-i Şahanesi (Société Impériale des Chemins de Fer de la Turquie d'Europe) 323

Rum Erkek Lisesi 441

Rum Fener Okulu 320, 322

Rum Hastanesi 302

Rum Patriği 45, 230, 234

Rum Ticaret Okulu 302, 440

Ruşçuk 258, 323, 324, 351

Rus Dış Ticaret Bankası 262

Rusya 114, 130, 133, 148, 149, 154, 155, 156, 179, 196, 198, 225, 276, 324, 325, 358, 410, 455, 462, 468

Rüsumat Emaneti 178, 186

Rüsüm-u Sitte 6, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 245, 246, 248, 251, 252, 305, 312, 314, 315, 332, 459

S

Sadık Paşa (Mehmet Sadık Paşa, Karavezir) 6, 138, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 232

Sadullah 143

Saffet Paşa 145

Saint-Simon 367

Saint-Simonizm 367

Sait Efendi 145, 146

Sakız 179, 196

Salem, E. 123

Salih Paşa 317

Saltanat-ı Seniye 142, 187, 328, 329, 330, 458, 459, 460, 475

Samsun 419

Sanayicilerin Din Kitabı 367

Sanayi Devrimi 24, 26, 27, 35, 99, 100, 365, 366, 381, 397, 398, 400, 401, 462, 466, 471

Sapanca Gölü 433

Sarraf Anof 109

Sarraf Bahçevanoğlu 57

Sarraf Fernanoğlu Agop 110

Sarraf Hoca Kevork 57, 58

Sarraf Kevork 53

Sava Nehri 329

Saxe 378

Scouloudi, Etienne 206, 257, 314

Seefelder 436, 437

Selanik 67, 118, 162, 177, 182, 221, 234, 241, 262, 328, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 346, 385, 387, 394, 419, 489

Selanik Bankası 262, 419

Selanik-İstanbul Demiryolu Bağlantısı Şirketi 334, 339

Sen Sinod Meclisi (Patrikhane Ruhani Meclisi) 230

Serez 337

Server Paşa 251, 252

Servet-i Fûnun 145, 153, 169, 177, 188, 193, 268, 488

Sevastopolo 463

Sevgen, Necibe 24

Sırbistan 117, 130, 142, 149, 266, 268, 329, 348, 349, 461

Siemens, Georg von (Dr. Siemens) 358
Sillogos 318
Sinop 455, 456
Sirkeci 110, 198
Sisam Adası 230
Smythe, M. 425
Société Générale 85, 86, 124, 125, 128,
163, 212, 231, 232, 311, 369
Société Générale de Crédit Mobilier
(Menkul Kıymetler Kredisi Genel Şirke-
ti) 369
Société Générale de France 231
Sofya 50, 352, 353
Spiridon Mavroyeni Paşa 345
spreads 415
Stamboul 419, 421, 440, 493
Stambulof, Stefan 351
Stefanoviç, Z 206, 229, 259, 301, 425
straddles 415
Sulzbach, S 120, 126
Süreyya Paşa 345
Süveyş Kanalı 89
Süveyş Kanal Şirketi 330, 364
Syngros 206, 308, 314

Ş

Şam 59, 89, 110, 234, 358
Şemsi Molla 208
şeşhaneli tüfek 451
Şinasi (İbrahim Şinasi) 77, 174, 489
Şirket-i Hayriye 5, 47, 48, 49, 50, 51, 52,
54, 55, 56, 57, 58, 59, 312, 441, 456, 457,
488
Şirket-i İltizamiye 165, 166, 167, 168
Şirvanizade Rüştü Paşa 177, 178, 180,
181, 183

Şişli 124, 258
Şnayder (Schneider) 460
Şura-yı Devlet 141, 178
Şura-yı Evkaf 296

T

Tahsin Paşa 53, 306, 488
Taksim 116, 119, 208, 258, 283
Taksim Bahçesi 208
Takvim-i Vekayi 48, 52, 55, 490
Talabot, Paulin 232
Tanzimat 18, 21, 26, 27, 31, 32, 35, 47, 48,
109, 237, 398, 419, 471
Tanzimat Fermanı 26, 471
Tarabya 36, 56, 208, 258, 302, 306, 341,
456
Tarih Encümeni Mecmuası 146, 158
Tarsus 429
Taşçıyan, Şerhiz 109
Taşlık 280
Tatavla 462, 463
Teb sire-i İbret 147
Teğmen Campbell 358
Tepebaşı 46, 208, 298, 303, 306, 481
Tepebaşı Bahçesi 208
Tercüman-ı Hakikat 149, 199, 200, 202,
220, 265, 443, 470, 473, 493
Terkos Gölü 280, 281, 283, 285, 290
Ternau Bey 283, 285
Tersane-i Amire 456, 460
Tesalya 257, 258, 440, 481
The Anglo-Levantine Banking 262
Thumeysen 367
Ticaret-i Bahriye Mahkemesi 268
Ticaret Kanunu 269

Ticaret Mahkemesi İcra Dairesi 112
Ticaret Mekteb-i Âlisi 237, 239
Ticaret Nezareti 222, 280, 377
Tocqueville Projesi 195, 202
Tophane 28, 52, 56, 281, 291, 452, 456, 460
Tophane-i Amire 452, 460
Topkapı 2, 119
Torino 372
Totonia Kulübü 484
Trablus 262
Trablusgarp 133
Trablusşam 362
Trabzon 110, 118, 234, 399, 430
Trakya 440, 446
Tribunale de la Seine 191
Trouvé-Chauvel 35
Tubini, Bernard 230, 259
Tubini, Giacinto 88, 119, 120, 134, 156, 163, 176, 191, 206, 231, 232, 244, 262
Tuna 178, 186, 191, 196, 382
Tunuslu Mehmet Sadık Paşa (Tunuslu Sadık Paşa) 138
Tünel Şirketi 123
Türkçe 57, 58, 119, 124, 305, 319, 328, 335, 416
Türk-İslam 23, 24, 27, 33, 35, 92, 219, 236, 240, 241, 242, 288, 386, 398, 417, 468, 470, 471, 472, 473, 480
Türk-İslam tebaa 23, 27, 92
Türk-İslam halkı 24, 35
Türkiye 9, 11, 15, 16, 24, 32, 64, 72, 73, 74, 75, 76, 78, 79, 94, 116, 133, 144, 191, 195, 203, 204, 206, 236, 237, 238, 241, 271, 274, 357, 386, 387, 400, 407, 408, 413, 421, 422, 423, 424, 425, 433, 435, 441, 450, 458, 465, 486, 487
Türkiye Tarihi 72, 74, 75, 78, 79
Türkler 152, 161, 171, 237, 354, 355, 416,

419, 441, 468, 473, 476
Türk-Mısır Bankası 206
Türk-Yunan Savaşı 453, 464
Tütün Rejisi Şirketi (Memalik-i Mahruse-i Şahane Duhanları Müşterek'ül Menfa'a Rejisi Şirketi) 6, 191, 235, 239, 245, 250, 251, 252, 254, 256, 257, 259, 261, 346, 387, 406, 437, 446
Tüysüzyan, O. 406, 407, 409, 410

U

Uluslararası Musevi Birliği 311
Uluslararası Paris Sergisi 408
Unkapanı 241
Urfa 362

Ü

Üsküdar 56, 59, 173
Üsküp 118, 387, 419

V

Vaka-yı Hayriye 26
Vakit 131, 216, 265, 493
Valfrey 217
Valyano 206
Van der Elst 324
Varna 258, 309, 323, 324, 329, 345, 351
Vekiller Heyeti (Heyet-i Vükela) 131, 151, 156, 167, 194
Veniziano 426
Verissi, N. 116, 129, 206, 212
Verissi ve Cossudis Bankası 129, 206
Viado, M. 262
Vicompte Kinen ve Ortakları 334
Viktor Efendi 311, 345
Viktor Emanuel 457

Villafranca Düşesi 464
Vincent, Sir Edgar 253, 259, 351, 352
Vişana 46, 86, 88, 187, 188, 190, 232, 251,
258, 266, 325, 334, 365, 369, 372, 464
Vişana Borsası 190, 372
Vlasto, Antuan 206, 222, 230, 314

W

Waterloo 207
Weise, C. 123
White, John Robert 56
Whittal, J. W. 320, 421

Y

Yakupyan, Yakup 57
Yanko Efendi 115
Yanya 220, 221
Yatılı Sanat Okulu 347
Yazıcıoğlu Agop 109
Yenibağçe 291
Yeni Osmanlılar Cemiyeti 138
Yenipazar 468
Yeşihirli Zade Hacı Ahmet Efendi 115
Yeşilköy 197, 198
Yıldız Bahçesi 343, 344, 345
Yıldız Sarayı 311, 343, 344, 345
Yunan Bağımsızlık Savaşı 299
Yunanca 114, 397, 440
Yunan Hükümeti 221, 228, 266, 300, 306,
309, 315, 481, 482
Yunanistan 114, 196, 217, 221, 239, 257,
300, 305, 306, 309, 313, 315, 316, 318, 348,
349, 400, 454, 464, 474, 475, 476, 482
Yunan Kralı 235
Yunan Millî Üniversitesi 318
Yunan Monopol Rejisi Şirketi 481

Yusuf Paşa 145, 146, 153, 168, 317
Yusuf Ziya 143, 156, 167, 168
Yüksek Ticaret Okulu 241

Z

Zafiropulos, Z. 85, 120, 122, 126, 300
Zaharoff, Basil 462, 463, 464, 465
Zaptiye Nezareti 241
Zapyon 475
Zarifi, Helena 230, 425
Zarifi, Jon 343
Zarifi, Jorj 85, 114, 116, 163, 171, 173, 175,
208, 220, 221, 222, 228, 230, 258, 263, 278,
283, 298, 299, 300, 301, 303, 306, 309, 311,
312, 317, 343, 347, 349, 402, 417, 418, 458,
459, 472
Zarifi, Leonidas 230, 302, 346, 418, 425
Zarifi, Mişel 343
Zarifi, Nicolas 343
Zarifi, Teodor 343
Zarifia 302
Zeyneb Hanım 29
Zeynep Hanım 58, 97
Zianetto, G. D. 264, 265, 266, 267, 268,
269, 271, 274
Ziya Paşa 93, 140, 156, 159, 167, 168, 174
Zografos, Hristaki 85, 114, 116, 120, 121,
126, 417, 440, 458
Zografos, Yorgo 417
Zühtü Bey 237, 239

